

„Ha a józan belátás nem kerekedik felül, az elhanyagolt külvárosrészek polgárságá- nak elkeseredése nem ismer határt.”

A külvárosrészek polgárságának újabb memorandum a polgármesterhez.

(A Délmagyarország munkatársától.) A külvárosrészek rendezésére alakított nagybizottság vasárnap este hat órakor az Alsóvárosi Népkör helyiségében népes értekezletet tartott. A gyűlésen a nagybizottság egyhangúlag elfogadta Petrik Antal elnök által előterjesztelt és a polgármesternek átadandó újabb memorandumát. Kormányzó Mátyás indítványára állást foglalt a bizottság amellett, hogy a kisvasút végállomása, illetve a vásárcsarnok a nagyköruton kívül, valamelyik tágas helyen építtessék fel.

Petrik elnök indítványára kimondotta még a nagybizottság, hogy Bácska és más felelt esztrák városba tanulmányi kirándulást szerveznek abból a célból, hogy az ottani építési és városrendezési viszonyokat tanulmányozzák. Az utazáson minden szegedi polgár résztvehet. Bejelentették azután még azt, hogy néhány hónappal ezelőtt a közgyűlés által a városrendezési-program kidolgozására kiküldött bizottságba a gyűlés 40 tagot delegált. Ez a bizottság rövid időn belül összeült és már az októberi közgyűlésre konkrét javaslatot készít elő. A nagybizottság a polgármesterhez eljuttatott memorandumában, amelynek legfontosabb részeit alább részletesen közöljük, válaszul a polgármesternek arra a nyilatkozatára, amelyet a bizottság korábbi memorandumával kapcsolatban tett.

A memorandum fontosabb részei a következők:

— Mindenekelőtt tisztelettel közöljük, hogy Petrik Antalnak, a küldöttség vezetőjének a memorandum átnyújtása után mondott válasza a küldöttség tagjait nem elégitette ki. Végtelen csalódást éreztünk méltóságod válasza után, melyből csak azt láttuk, hogy Szegeden változhatnak a vezető férfiak, de a külvárosrészek iránti érzéketlenség változatlan marad.

— Méltóságod oly kegyetlenül vonultatta fel érveit, hogy ha mi hasonlóan tártuk volna fel memorandumunkban a külvárosi állapotot és hangulatot, biztosan olyan színből tűntünk volna fel, mintha a lakosságot a város vezetősége ellen akartuk volna lázítani.

— Mi, a város adófizető polgárai, merjük állítani, hogy polgártársaink köztteherviselő képességét ismerjük, érdekeiket szívünkön viseljük és nem látjuk olyan sötétnek a helyzetet, ha beletekintünk a memorandumba, amelyben lassú, hosszabb, évekre kiterjedő várospolitikával kértük a külvárosrészek rendezését.

— Mi lennénk az elsők, kik minden törvényes eszközt felhasználva, helyéről elmozdítani kérnék azt a városvezetőt, ki 12 százalékos kölcsönpénzzel, egy két év alatt akarná a külvárost rendeztetni, de viszont végtelen megütközéssel látjuk, hogy a periferiák rendezésével kapcsolatosan felmerülő terhek tulsóértékű látott árnyéka még városunk első polgára előtt is elakarja a külvárosrészek kétségbeesett elhanyagoltságát.

— Mi a méltóságod által felsorakoztatott óriási összegek helyessége vagy helytelensége felett nem vitákozunk, de mindenestre megállapíthatjuk, hogy azok nagyjából odavetett számok, amelyek semmi másra nem voltak jók, csak arra, hogy a lakosságot a külvárosrészek rendezésének kivételéről elriasszák.

— Tiszta lelkiismerettel mondhatjuk, hogy balán szívnemre süllyed a város háromnegyedrész, ha az ottlakók erkölcsi és anyagi erejét a talajvízzel, a sárral, a sötétséggel való küzdelem napról-napra fogyasztja, ha az ott élő lakosság a város vezetőségében ellenséget lát, ha folyton azok ellen kell küzdenie, kik hivatva lennének boldogulását előmozdítani.

— Komoly kezdeményező munkát kérünk méltóságodtól és a város vezetőségétől, mert szédítő gyorsasággal szaporodnak a város adósságai és ha nem vigyázunk, jöhet majd a belátás, a jóakaró megértés, — ha nem lesz miből.

— Abban látunk a kezdeményezés első megnyilvánulását, ha már a jövő évi költségvetésben szerepelne egy jelentősebb összeg, amely legalább a tervek elkészítésére és az első kapavágásra volna elegendő. De megütközéssel tapasztaljuk, hogy a költségvetés összeállítója csak ígéretet, de pénzt nem állított be az említett célra.

— A csatornázás megkezdése pedig nem tűr már semmi halasztást. Ha még néhány évig ilyen arányokban emelkedik a talajvíz és önti vissza vizét a belső csatornahálózat, posványfészekké válik a külváros legnagyobb része.

— Végtelenül lájja nekünk, külvárosi polgároknak, ha megkezdett mozgalmunkat a város vezetőségének rideg magatartása olyan útra terelné, amelyen már nem a józan belátás és meggondo-

lás, hanem a harag és gyűlölet lesz a tömegek irányítója. Mi mindent el fogunk követni, minden törvényes utat és módot fel fogunk használni, hogy igazunkról a város vezetőségét — a köztör-

vényhatóságot —, esetleg az országos kormányt is meggyőzzük, de ha megértést és orvoslást nem kapunk, a külvárosi kisemberek elkeseredése talán majd olyan alakban fog megnyilatkozni, amelyet senki sem lát szívesen, aki ezen nagy magyar város társadalmi békéjét és a város felvirágzását a szívében viseli.

A memorandumot a külvárosi társadalmi körök és egyesületek nagybizottságának nevében Petrik Antal elnök és dr. Hajnal István titkár írták alá.

A kormányzó szegedi látogatása.

Budapest, szeptember 27. A kormányzó október 4-én gróf Klebelsberg Kunó kíséretében Kecskemétre utazik, ahol délelőlt a most befejezett tanyai iskolákat fogja megtekinteni. Onnan Szegedre jön a kormányzó, ahol még aznap délután a Somogyi- és az Aigner-telepi népiskolák megnyitóján vesz részt. Másnap,

5-én lesz a Ferencz József Tudományegyletem alapkövetélelőnek az ünnepsége. A kormányzó a kultuszminiszternek az egyetem aulájában történő díszdoktori avatásán személyesen jelenik meg. Délután az új sporttelepeit fogják a kormányzónak bemutatni.

Dum-dum golyóval agyonlőtték Eszterházy gróf sárosi intézőjét.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Szombaton éjjel fehérmegyei Sáros községben borzalmas gyilkosság történt. Szikszay Ferenc, Eszterházy László gróf uradalmi intézőjét ismeretlen tettesek Manlicherből kilőtt dum-dum-golyóval lelőtték. A gyilkosság este kilenc óra tájban történt, amikor Szikszay Ferenc intéző kisebb társaságával az irodájában tartózkodott. Az intéző a lövés után néhány pillanat alatt kiszenvedett. A csendőrség, valamint a Székesfehérvárról kiszállt rendőrhatalóságok azonnal megindították a nyomozást. A délutáni órákban a rendőrség és a nyomozást vezető csendőrség jelentős nyomra bukkant, amelynek alapján remélik, hogy a gyilkos

rövid időn belül kézrekerül.

(A késő éjjeli órákban jelenti budapesti tudósítók). A székesfehérvári rendőrség távirati megkeresésére ma este detektívek keresték fel Feidl Sigrid budapesti urileányt, egy százados leányát, aki a gyilkosság napján Sároson tartózkodott sógoránál, Feidl Ferencnél. A rendőrségem elmondotta, hogy a gyilkosság estéjén egy fiú jelent meg sógoránál és kihívta a lakásból. Amikor később sógora visszatért, elmondotta, hogy a fiutól Szikszay meggyilkolásáról értesült. Feidl Sigrid a rendőrségem elmondotta még, hogy kilenc óra tájban lövést hallottak, de nem tulajdonítottak annak semmi fontosságot.

A kultuszkormány biztosítani kívánja Andor jogos igényeit.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Szeged város tanácsa — mint ismeretes — felterjesztésben arra kérte legújabb a kultuszminisztert, hogy vonja vissza Andor Zsigmond szingizgatói koncesszióját. Ezzel kapcsolatban egy határozat aláírásával ellátott kérvényt nyújtottak be Szegedről a kultuszminiszterhez, amelyben azt kérik, hogy a kultuszminiszter a tanács kívánságával szemben hagyja meg a szegedi színházat Andor Zsigmond kezében. A kérvényt hétfőn nyújtotta be Paketz József nemzetgyűlési képviselő, aki kérdésünkre a következőket mondotta:

— Andor Zsigmond felkérésére ma felkerestem Kertész K. Róbert államtitkár urat, mert Andor Zsigmond olyan előadásokat produkált, hogy művészi és kulturális szempontból közérdekűnek láttam, hogy érdekében intervénáljak. Az államtitkár úrral folytatott beszélgetésem során Kertész K. Róbert államtitkár kijelentette, hogy a kormány tényleg adott Andor Zsigmondnak egy időleges koncessziót, meri nagyrabecsüli művészi munkáját. A kérdésben az a nehézség mutatkozik, hogy Szeged várostanácsának az az álláspontja, hogy Andor Zsigmond gazdasági vonatkozásokban nem nyújt garanciát arra, hogy a színház a további válságokat elkerülje. Bár a kul-

tuszkormány a legnagyobb elismeréssel viselleli Andor Zsigmond művészi képességei iránt, tekintettel kell lenni a városi tanács álláspontjára, mert semmiféle jót nem várhatunk, ha a hivatalos Szeged és a színház igazgatója között ellentét van. Eppen ezért arra a felfogásra jutott a kultuszkormány, hogy úgy a város, mint Andor Zsigmond jogos érdekei szempontjából kell intézkednie. Faragó Ödön kijelentette, hogy átvesszi a színházat, még ma sürgöny ment Faragóhoz, aki holnap a színház vezetésével lejárja az ezt a kérdést. A kultuszkormány az az álláspontja, hogy Faragó Ödönnek biztosítani kell azt a 8000 aranykorona szubvenciót, amelyet a város Andorral szemben vállalt. Közeles Faragó Ödön a színház egész személyzetét dívenni. Mivel pedig díszlettárral nem rendelkezik, tartozik bárbeverni megfelelő díj mellett Andor Zsigmond díszlettárral. Azonkívül szerződést kell Andor Zsigmondot karmesternek, hogy ezáltal biztositva legyen a magas operai színvonal, amelyet Andor Zsigmond az összes vidéki színházakat felkeltve Szegeden megteremtett. A kultuszkormány nagyon méltányolja Andor művészi teljesítményét és feltételezi azon az állásponton van, hogy ebből az ügyből jogos igényeinek sérelme nélkül kerüljön ki.

Andor Zsigmond hitelezői érdekeiknek szemmeltartására kérték a polgármestert.

(A Délmagyarország munkatársától.) Hétfőn délelőtti Otlovay Károly tizenöttagú küldöttségével vezetett a polgármester elé Andor Zsigmond érdekében. A küldöttség tagjai voltak: Dr. Virág Béla, Balázs Jenő, Fogel Ede, Klein Jenő, dr. Balassa István, Tóth József, Weisz Emil, Tarasovits Ödön, Vigyázó Rezső, Bartos Lipót, Jónás Ernő és Taussig Ármán.

A polgármester a küldöttséget a tanácssteremben fogadta. Otlovay Károly mondotta el röviden, hogy mi a küldöttség kívánsága. Elmondotta, hogy az a mód, amellyel a város tanácsa el akarja távolítani Andor Zsigmondot a szegedi színház éléről, mélyen sérti egy egész sereg szegedi kereskedő és iparos érdekét, mert hiszen ezek abban a reményben hiteleztek Andornak, hogy a színházi szerződés értelmében még legalább három esztendőig szín-

igazgató marad Szegeden. Arra kéri tehát az érdekeltek nevében a város hatóságát, hogy a színházi kérdést úgy oldja meg, hogy a kereskedők és iparosok érdeke se szenvedjen hátrányt.

A polgármester válaszában kijelentette, hogy szokatlanul találja a küldöttség kívánságát, mert ezen az alapon egy bukott szegedi bank hitelezői is a városól kívánhatnák a bank szanálását. A város a színház ügyét csakis kulturális szempontból intézheti el, a hitelezők érdeke tehát csak másodrendű kérdés. Andor Zsigmond művészi teljesítménye ellen senkinek sem volt kifogása egészen addig, amíg anyagi összeomlása be nem következett. Andor gazdaságilag omlott össze és ennél az összeomlásnál erkölcsi defektusok is történtek. A tanács ezért határozott úgy, hogy Andor többé nem lehet